

Makitibí kí dəsay kí Ja ndangi

Ta kí də makitibí tí kí dəsay kí Ja ndangi

Dəw ìndə tó Ja də makitibí tí kin al, nə njé kí kate géri maji kadi makitibí je mitə e Ja a ndangi-de. E ki dəsay kin ojí-je nə madi kare də dije tí kí nje ndangi makitibí ndangi adi-de al. Ne kare ki 6a, nje ndangi makitibí tɔjí ndaji nə je madi kí rə njé kaw-naa je tí kí makitibí kin səbi dəde adi j-o. NJé kaw-naae je kin, njé kí əli əi nə n-əi njé ra kılə lə Luwə, ki ndəmi rəbi kadi-me Kirisi rai-de majal kí nə ndo je ki ngom. Rai-de majal təki j-o-n rə njé kaw-naa je tí lə Kirisi ngay go koy Kirisi ti. E mbata kin ə, nje ndangi makitibí ilə jine də nə je tí joo me makitibí tí ləne:

Kılə dingəm me dije tí ki ndangi makitibí adi-de kadi njiyəi me kində rə naa tí kí rəjeti kí Luwə nim kí NGone Jəju Kirisi nim. Ningə e nə kí səbi kadi a tɔjí me ndigi-naa tí dande tí.

Rə kí nə ndo kí go rəbe tí al kí ə nə dənangi kí je me tí kin e dənangi kí rosí kí majal bı Kirisi kí e NGon lə Luwə ası kadi a təl rəne dəw tí re me tí al. NJé ndo nə je kí ngom kin əli təki Jəju ki dənangi tí ne e dangi kí Kirisi kí e dəw kí Luwə mbəte. Əli əi nə Kirisi e dəw kí me ndil tí par bı dəw a oo-e al. Taa təli əli bəy tə təki re dəw gər Luwə kí rəbi nə gər ləne, 6a ıngə kajı par ngata, bı e ta kadi go tí ə dije ndigi-naa je, rai nə kí go rəbe tí wa taa al ngata. Ningə əi je kin əi nə ndo

je ki go rəbe ti al ki ilə kagi no Poy ta ti ki Maji,
ə kadi e ki rə səde.

NJe ndangi makitibi ilə ngirə ta lene ki ne ki uwə mee ki e kadi təgi njé kadi-me je me kində rə naa ti ki səbi kadi indəi-naa ti ki Luwə nim ki Jəju Kirisi nim kin, taa me kində rə naa ti dande ti nim tə (1.1-4). Lo kin ti, səbi kadi ai dana me naji ki ma ti ki njé ki ooi Kirisi ki kəmde nim, ooi ta lie ki mbide nim mai kin. NJe ndangi makitibi dəj i njé ki dangi makitibi kin adi-de kadi njiyəi me kunji ti, tadə Luwə e kunji. Ningə e mbata kin ə, səbi kadi rai kılə ki ndu-kun ki də ndigi-naa ti (1.5-2.17). Go ti, nje ndangi makitibi el təki njé tə rə Kirisi ki təgide ngay a ij taa, ningə əi njé ngom je ki a naji təki Jəju e Kirisi ki Luwə mbate kin al (2.18-29). Ba a noq ole mede də ti təki njiyə me ne ra je ti ki rəjeti, me ndigi-naa ti yo je ki ne je, ki me ka də nja ti ki Jəju Kirisi kin ə e ne je ki təji kadi je ngan lə Luwə təki rəjeti (3.1-24). Go ti, nje ndangi makitibi təji-de rəbi kor kəm ne ki rəjeti al ki ne ki rəjeti naa ti, ba təl re də ko ta ti ki də ndigi-naa ti ka kin bəy. Əl-de təki ke dəw lə Luwə e ndigi-naa, tadə Luwə e nje ndigi dije (4.7-21). Ja təl ta makitibi lene ki kılə jı də ne ti ki bari-e kadi-me ki nje təti rə, taa təl re də ngongi ta je ti madi tə (5.1-21).

Makitibi kin e makitibi ki ilə jine də rəbi njiyə ki Kirisi ti adi ay njay. Adi təgi njé kun go Kirisi me mər ta je ti ləde, taa ra səde kadi əsi ne ndo ki go rəbe ti al ki a ur ki dəw wale kin ngərəngi nim, ilə dingəm mede ti kadi gəri lo dəo rəde naa ti ki Jəju nim, ki ndigi-naa nim tə.

Ta Kajt

1 Ne ki e lo kılə ngirə ne je ti[✳], ne ki j-o ki mbije, ne ki j-o ki kəmje, ne ki ji go kəri kəri, ne ki jiye ədi, e ta kajı ki biti ki nq ti.

2 Kajı kin ədi rəne adi j-o-e ki kəmje; ji ma naji lie. Ningə e mbata kin ə, j-isı j-ilə səsi mbə kajı ki kəte e kadi Bawje Luwə ti, ba go ti, e ki təę ki dəe kadi-je.

3 Ne ki j-o ki kəmje nım, j-o ki mbije nım, ə səi ka j-ilə səsi mbəe tə. Lo kin ti, a ındəi rəsi naa ti səje də me kasi-naa ti ki j-aw-n ki Bawje Luwə nım, ki NGone Jəju Kirisi nım kin.

4 Ningə ji ndangi makitibı kin j-adı səsi kadi rənəl ləje asi-naa tapı.

NJiyə me kunji ti

5 Luwə e kunji, ngon til ki ndəy be ka goto rəe ti, ningə e kin ə e ta kılə mbə ki j-ingə ta Jəju Kirisi ti ə je j-ilə səsi mbəe.

6 Kin ə re j-əli j-əi nə meje e naa ti ki Luwə, ningə j-ai nqo ji njiyəi me til ti bəy ə, j-əi njé ngom je, ne ki rəjeti goto rəje ti.

7 A re ji njiyəi me kunji ti təki Luwə wa e-n me kunji kin be ba, me je e naa ti ki naa nım, taa məsi Jəju ki NGone togı majal je ləje pati kə tə.

8 Kin ə re j-əli j-əi nə ji rai majal al ə, j-isı j-ədi rəje j-əi je wa, taa nə ki rəjeti goto rəje ti tə.

9 Nə re ji təę taje də majal je ti ləje ə, Luwə ki e dəw ki yəti ndune al nım, e dəw ki dana nım kin a iyə go majal je ləje kə, taa a bər ra go ti al je ləje pati kə tə.

10 A kin ə re j-əli j-əi nə j-əi njé ra majal je al ə, ji əari Luwə nje ngom, ningə ta lie ka goto meje ti tə.

[✳] **1:1** Ja 1.1

2

Kirisi, nje ra səje

¹ NGanm je, m-ndangi makitibí kin m-adí səsi mba kadi osi me majal tì al. A kin e re dəw madí osi me majal tì a, j-awi kí nje nají ta dəje tì kí isi kadi Bawje tì noq, adí e Jəju Kirisi, kí e dəw kí dana.

² Tadə e e a un rəne ilə kə adí koy mbata majal je ləje. Ningə e mbata majal je ləje par al, nə mbata majal je lə dije pətì kí dənangi tì ne.

Təl rə go ndu-kun tì kí bo ngay, kí e ndigi-naa

³ Re jí təl rəje go ndu-kun je tì 6a, j-asi kadi j-eli ki me kí tì katí təkí jí gəri Luwə.

⁴ Dəw kí el a nə: «M-gər Luwə», nə təl rəne go ndu-kun je tì lie al, dəwe kin e nje ngom, ta kí rəjeti goto rəe tì.

⁵ Nə re dəw təl rəne go ndu Luwə tì 6a, ndigi Luwə adí asi-naa tapi. Lo kin tì, j-a jí gəri kí me kí tì katí kadi meje e naa tì kí Luwə.

⁶ Dəw kí el a nə mene e naa tì kí Luwə 6a, səbi kadi dəwe kin njiyə təkí ndə kí Jəju njiyə-n kin be.

⁷ Madim je, njé ndigi je ləm kí ngay, e ndu-kun kí sigi 6a m-ndangi m-adí səsi al, nə e ndu-kun kí to mari nu, kí ingəi lo kılə ngirə kində nə je tì nu wa kin⁸. NDU kune kí to mari nu kin, e ta wa kí osi mbisi tì kate nu kin.

⁸ Nə m-təl m-əl 6əy tə m-ə nə e ndu-kun kí sigi a m-ndangi m-adí səsi. Ningə kee kí rəjeti, dəw oo kí rə Kirisi tì nim kí rəsi tì nim, tadə til də kə, adí kunji kí rəjeti ngata a isi unji.

⁹ Dəw kí a nə n-isí n-njiyə me kunji tì, nə a də tì noq isi əsi ngokone ta 6a, dəwe kin e me til tì wa 6əy.

---

⁸ **2:7** Ja 13.34

10 Dəw ki ndigi ngokone, e me kunji ti, ne madi kare ki to rœ ti ki kadı a ra adi osi goto.

11 Nə dəw ki isi osi ta ngokone, e me til ti; isi njiyə me til ti, gər lo ki isi aw ti al, tado til dibi kame ti.

Kəsi rə ngərəngi ki nə ra je ki dənangı ti ne

12 NGamn je, m-ndangi makitibi kin m-adı səsi tado majal je ləsi e ki kiyə go kə ki takul Jəju Kirisi.

13 NJé koji-m je, m-ndangi makitibi kin m-adı səsi tado igəri dəw ki e kate lo kılə ngirə ne je ti. NGan basa je ki ngan madi je, m-ndangi makitibi kin m-adı səsi tado itəti rə nje majal.

14 NGamn je, m-ndangi makitibi kin m-adı səsi tado igəri dəw ki e Bawje. NJé koji-m je, m-ndangi makitibi m-adı səsi tado igəri dəw ki e kate lo kılə ngirə ne je ti. NGan basa je ki ngan madi je, m-ndangi makitibi m-adı səsi tado təgisi e ngay, ta lə Luwə uwə lo kisi mesi adi itəti rə nje majal.

15 Adi ne ra je ki majal ki dənangi ti ne kin uwə mesi al, taa adi mər ta je ki dənangi ti ne uwə mesi al nim tə. Kin ə re ne ra je ki dənangi ti ne uwə me dəw ə, dəwe kin lo kadı a ndigi Luwə goto.

16 Tado, ne ra je ki majal ki dənangi ki əi: ngur ra ndigi lə darə, ki kəm-nda, ki kində gu ki ne kingə je ki dənangi ti ne kin, ne je kin pəti ij rə Bawje Luwə ti al, nə ij dənangi ti ne.

17 NGa ningə dənangi ki ngur ne ra je ki majal ki me ti kin pəti a dəi, nə dəw ki nje ra go ndigi ti lə Luwə a isi ki dəne taa biti ki no ti.

18 NGamn je, j-əi dəbəy ndə ti ngata. Ningə əli adi oi təki nje ta rə Kirisi a re, nga ningə ki 6asine kin, dije ngay ki njé ta rə Kirisi a njiyəi ne. Lo kin ti, ji gər kadı je dəbəy ndə ti ngata.

19 Ði dije ki teei danje ti ne ø awi, nø ke ø øi dije løje ki røjeti al. Kin ø re øi dije løje ki røjeti ø re a isi seje ne. Nø tusi-je iyøi-je be ø awi, kadi tøji ki taga tøki døw kare dande ti ki e døw løje ki røjeti goto.

20 Søi 6a, ingøi NDil Luwø ki Kørisi adi søsi, ø ra adi igøri neø ki røjeti.

21 NGa ningø, kin ø m-ndangi makitibi m-adø søsi 6a, e mbata gør ba igøri neø ki røjeti al al, nø e mbata gør ki igøri neø ki røjeti ka kin ø m-ndangi-n makitibi m-adø søsi. Ningø igøri maji kadi neø ki ngom a tee me neø ki røjeti al to.

22 Nø ø e nje ngom ø? NJe ngom e døw ki nje køl kø nø: «Jøju e Kørisi al» kin. NJe tø rø Kørisi e døw ki mbati Baw NGon øi ki NGon.

23 NGa ningø, døw ki mbati NGon, døwe kin uwø Baw NGon ki røne ti al jagi to.

24 Søi je 6a, maji kadi ingømi ta ki osi mbisi ti lo kilø ngirø neø je ti nu kin maji. Kin ø re ingømi ta ki osi mbisi ti lo kilø ngirø neø je ti nu kin maji 6a, mesi a e naa ti kare ba ki NGon nim ki Bawe nim.

25 Ningø kun mindi ki Kørisi un adi-je e kajø ki biti ki no ti.

26 Nø ki m-a dø ti ngay ø m-ndangi-n makitibi kin m-adø søsi e ta lø dije ki isi sangi kadi n-buki søsi wale kin.

27 NGa ningø søi, NDil Luwø ki Kørisi adi søsi kin isi mesi ti, adi awi ki ndoo kadi døw ndo søsi neø al. Ki røjeti, NDil Luwø ndo søsi neø je pøti, ningø ndo søsi neø ki røjeti bi ndo søsi ngom al. E mbata kin ø, kadi irai neø ki ndo søsi, adi mesi e naa ti ki Kørisi.

28 Oyo, nganm je, adi mesi e naa ti ki Kørisi, mba kadi ji ti meje katø lo ki a tee hoy, taa kadi j-ilø døje nangi ki røsol noø ti, ndø ree ti al to.

29 Təki igaeri kadi Kirisi e dəw ki dana, maji kadi iindai dəsi ti to təki dəw ki nje ra ne ki dana e ngon la Luwə.

3

1 Oi ndigi ki ati bəl ki Bawje Luwə ndigi-je kin! NDigi-je ndigi ki bar-n-je ngane je. Ningə j-əi ngane je təki rəjeti wa ka to! Kin a re dije ki gei ne je ki dənangi ti ne ngay gəri-je al a, təji kadi gəri Luwə.

2 NJé ndigi je ləm ki ngay, ki basine kin j-əi ngan la Luwə, ne ne ki j-a ji təl lo ti ti, to lo bəyə ti bəy. Ningə ne kare, ji gər kadi ndə ki Kirisi a tee həy ba, j-a ji to titi-naa sie, tədə j-a j-o darəe wa təki rəjeti.

3 NGa ningə, dije pəti ki awi ki kində me ki be kin də Kirisi ti ba, a əgi rəde ra majal təki Kirisi wa tee kadi majal ti al kin be.

4 Dəw ki ra ki ra majal, əsi ta ndu-kun la Luwə, tədə majal ki ra e tə rə ndu-kun la Luwə.

5 Igəri maji kadi Kirisi re mba kər majal je ləje, ningə e, dəw oo majal rəe ti al.

6 Lo kin ti, dəw ki a də Kirisi ti, e dəw ki a nay ki lo ra majal ti al, ne dəw ki nay ki lo ra majal ti, e dəw ki oo Kirisi al nim, gər-e al nim to.

7 NGam je, iindai kəm-kədi də rəsi ti, adi dəw ədi səsi al. Kin a re dəw ra ne dana ba, e dəw ki dana təki Kirisi e-n dəw ki dana kin be to.

8 Dəw ki nay ki lo ra majal ti, e dəw lə su, tədə su e nje ra majal lo kılə ngirə ne je ti nu. Ningə kire NGon la Luwə e ki mba kadi tuji kılə rae je.

9 Dəw ki təl rəne ngon Luwə ti, e dəw ki a iyə ta majal ki ra, tədə təgi ki ji rə Luwə ti e rəe ti. Ası kadi a nay ki lo ra majal ti al, tədə Luwə e Bawe.

10 Rəbi kí kadi dəw a gər-n ngan lə Luwə ay njay dan ngan lə su tí ə to kin: dəw kí mbati ra n̄e kí dana nim, mbati ndigi ngokone nim e dəw lə Luwə al.

NDigi-naa

11 MBe ta kí osi mbisi ti lo kılə ngirə n̄e je ti, e ta kadi indigi-naa kí yo je kí ne je[✳].

12 Ningə kadi irai təkí Kąy ra-n kin al. Kąy e dəw lə nje majal ə tol ngokone. Ningə e mbata ri ə tol-n ngokone ə? Tol-e mbata kılə rae e Kąy majal, nə kılə ra ngokoe e kılə ra ki dana[✳].

13 NGakom je, kin ə re dije kí n̄e kí dənangi ti ne nəl-de ngay ədi ta ləsi al ə, adi əti səsi ɓəl al.

14 J-əi, jí gəri kadi jí təęi me koy ti j-uri me kaji ti, tado jí ndigi ngakoje je. E be tado dəw kí ndigi ngokone al, e dəw kí isi gin təgi ti lə koy.

15 Dəw kí me majal kí ngokoe e dəw kí nje tol dije. NGa ningə igəri maji kadi dəw kí nje tol dije, kají ki biti ki no ti goto rœ ti.

16 N̄e kí kadi jí gər-n n̄e kí ɓari-e ndigi-naa ə to kin: Jəju Kırısı un rəne ilə kə mbata ləje, e be ə, je ka maji kadi j-un rəje j-ilə kə mbata ti lə ngakoje je tə.

17 N̄e kare, kin ə re dəw aw kí n̄e kingə je kí dənangi ti ne, ə oo ngokone me ndoo ti, nə uti kəmne dəe ti ningə, ndigi Luwə to ra be rœ ti ə?

18 NGakom je, adi jí ndigi-naa kí ɓal ta je kí taje ti ne par al, nə adi jí ndigi-naa kí kılə jí kadi-naa, me n̄e ra ti kí rəjeti.

19 Lo kin ti, j-a jí gəri kadi j-əi dije lə ta kí rəjeti, ngata ningə, ta kəm Luwə ti, j-a j-ilə meje nangi.

20 Təkí rəjeti, re meje uwə-je kí ta ka, jí gər kadi Luwə itə meje taa, gər n̄e je pəti tə.

[✳] **3:11** Ja 13.34   [✳] **3:12** Kılə ngirə n̄e je 4.1-8

²¹ NJé ndigi je ləm ki ngay, kin e re meje gangi ta dəje ti al e, j-a j-əl ta ki Luwə ki me ki tj katı.

²² Né je pəti ki ji dəje, j-a j-ingə rəe ti, tado ji təl rəje go ndu-kun je ti lie n̄im, ji ra né je ki nəl-e n̄im.

²³ NGa ningə, ndu ki un adi-je e to kin: e ta kadi j-ade meje ki tə NGone Jəju Kırisi, taa kadi ji ndiginaa ki yo je ki ne je təki Kırisi adi-n-je ndune[☆].

²⁴ Dəw ki ngəm ndu-kun je kin, e dəw ki a də Luwə ti n̄im, Luwə isi mee ti n̄im tə. Né ki kadi ji gər-n təki Luwə isi meje ti, e ki takul NDilə ki adi-je.

4

Gər NDil Luwə ki ndil ki majal

¹ NJé ndigi je ləm, dije ki isi əli e i nə n-awi ki ndil mede ti kin itaai mede pəti al, nə kadi nai-de oi bəy taa se NDil ki awi e NDil ki j rə Luwə ti wa. Tado njé ngom je ngay ki njé kəl kə nə n-əi njé kəl ta je ki ta Luwə ti, sanəi-naa dənangi ti ne.

² Dəw ki ra ki gər kadi Jəju Kırisi təl rəne dəw ti aw ki NDil Luwə mene ti, ningə e kin e e rəbi ki kadi igərii NDil Luwə.

³ Ningə dəw ki mbati kadi gər təki Jəju Kırisi təl rəne dəw ti, aw ki NDil Luwə mene ti al, nə e ndil nje bə lə Kırisi yo e aw-n mene ti. Əli adi oi ki mbisi təki nje bə lə Kırisi a re, ningə ki basine kin, re e dənangi ti ne ngata.

⁴ Səi nganm je, səi dije lə Luwə, ningə səi itəti rə dije ki njé kəl kə nə n-əi njé kəl ta ki ta Luwə ti kin, tado NDil ki awi mesi ti itə ndil ki isi me dije ti ki njé kədi ta lə Luwə al.

[☆] 3:23 Ja 13.34; 15.12; 17

5 NJé ngom je kí njé kél ká ná n-ái njé kél ta kí ta Luwá tí ka kin ái me né ra tí kí ɔsi ta Luwá, taa ta kél-de ka e ta kél kí ɔsi ta Luwá tó. Embata kin á dije kí njé kódi ta lá Luwá al ooi ta lade mají ngay.

6 NGa ningá, j-ái, j-ái dije lá Luwá adí dáw kí gér Luwá ba a oo ta laje, ná dáw kí e dáw lá Luwá al, a oo ta laje al. Lo kin tí, j-a ji géri NDil kí rójetí kí ndil kí ngom.

NDigi-naa j ró Luwá tí

7 NJé ndigi je lám kí ngay, adí ji ndigi-naa kí yo je kí ne je, tado ndigi-naa j ró Luwá tí. Dáw kí nje ndigi madíne e ngon lá Luwá, taa e dáw kí gér Luwá tó.

8 Ná dáw kí ndigi madíne al, gér Luwá al, tado Luwá e dáw kí nje ndigi dije.

9 Oi tóji kí Luwá tóji-je ndigi kí ndigi-je kin: Luwá ilá NGonne kí kare ba be dónangi tí ne kadi tó kí go rəbi lie ba j-isi-n kí dəje taa.

10 E je ba ji ndigi Luwá al, ná e e á ndigi-je, á ilá NGonne kí un róne ilá kó kadi-kare tí mbata kigə-n dó majal je laje[✳].

11 NJé ndigi je lám kí ngay, kin á Luwá ndigi-je be ningá, səbí kadi j-ái ka ji ndigi-naa kí yo je kí ne je tó.

12 Dáw kí oo Luwá kí kámne goto, ná kin á ji ndigi-naa kí yo je kí ne je ba, Luwá isi meje tí, ningá ndigi dije lie tóji róne kí taga róje tí tó.

13 Né kí a ra kadi ji géri-n tákí j-isi me Luwá tí ním Luwá isi meje tí ním e NDile kí adí-je.

14 NGa ningá, je j-o kí kámje ním, ji ma naje ním tákí Bawje Luwá ilá kí NGone kadi ají dije kí dónangi tí ne.

[✳] **4:10** 2.2

15 Kin ə re dəw gər kadi Jəju e ngon Luwə ə, Luwə iſi mee ti nim, e iſi me Luwə ti nim.

16 Ba j-əi, ji gəri maji nim, j-adi meje nim təki Luwə ndigi-je. Luwə e nje ndigi dije, adi dəw ki njiyə me ndigi-naa ti, Luwə e mee ti nim, e e me Luwə ti nim tə.

17 Kin ə re ji ndigi-naa j-adi osi rəbə pay 6a, j-a ji ti meje katı ndə gangi ta ti. J-a ji ti meje katı tado ji kisi ki də taa ləje dənangi ti ne to tə ya Kirisi be tə.

18 Bəl goto me ndigi-naa ti, ndigi-naa ki rəjeti or bəl kə. Bəl e nə ki təjì kində kəjì ki kadi a re, ningə dəw ki nje bəl e dəw ki ndigi-naa goto rəe ti.

19 J-əi 6a, ji ndigi-naa tado e Luwə ə ndigi-je kəte.

20 Kin ə re dəw madi əl ə nə: «M-ndigi Luwə», ningə tel ɔsi ta ngokone ə, e dəw ki nje ngom kare. Kin ə re ngokoi ki o-e ki kəmi ne kin ındige al ə, Luwə ki o-e ki kəmi al kin ası kadi a ındige al.

21 *NDu-kun ki j-ingə rə Luwə ti əl ə nə: «Dəw ki ndigi Luwə 6a, səbi kadi ndigi ngokone tə.»

5

Kadi-me NGon Luwə e ngirə ndigi-naa

1 Dəw ki adi mene kadi Jəju e *Dəw ki Luwə mbəte e ngon lə Luwə. NGa ningə, dəw ki ndigi baw ngon, ndigi ngone ki oje tə.

2 Kin ə re ji ndigi Luwə, ə ji rai kılə ki ndu-kun je lie ningə, lo kin ti ə j-a ji gəri-n təki ji ndigi ngane je.

3 Tado ndigi Luwə e ta kadi ji ngəmi go ndu-kun lie. Ningə ndu-kun je lie oy al tə,

4 mbata ngan lə Luwə pəti təti rə ndigi ra ki dənangi ti ne. Ningə nə ki ji təti-n rə ndigi ra ki dənangi ti ne e kadi-me ləje.

5 Ną̄ e asi kadı təti rɔ̄ ndigi ra kí dənangi ti ne ə? Dəwe ba e dəw kí adı mene kadı Jəju e ngon Luwə kin par.

Najı̄ ki ma kí də Jəju ti

6 E Jəju Kirisi ə re dənangi ti ne kí man batəm ləne ním kí məsi koyne ním. Re kí man par al, nə re kí man əi kí məsi. Ningə NDil ə e njé ma najı̄, mbata NDil e ta kí rɔjeti.

7 Ba kí ne kin, njé ma najı̄ je əi mitə,

8 adı e NDil Luwə ním, man ním, taa məsi ním tə. Ningə ne je kí mitə kin ndude e naa ti.

9 Jí taa najı̄ kí ma lə dije majı̄, nə najı̄ kí ma lə Luwə tɔ̄ge e ngay wa bəy tə; ningə e najı̄ kí ma kí ma də NGonne ti.

10 Dəw kí adı mene NGon Luwə aw kí najı̄ kí ma kin mene ti, nə dəw kí taa ta lə Luwə al, ra-e njé ngom ti, tado taa najı̄ kí ma kí Luwə ma də NGonne ti kin al.

Kajı̄ ki biti kí nō ti

11 Najı̄ kí ma kí kadi jí gəri majı̄ e kajı̄ kí biti kí nō ti kí Luwə adı-je kin. Ningə e kajı̄ kí adı-je kí takul NGone.

12 Dəw kí e me NGon ti ingə kajı̄, nə dəw kí e me NGon ti al, kajı̄ lie goto.

13 NGa ningə, kí ne kin, m-ndangi makitibi kin m-adı səsi, səi kí adı mesi NGon Luwə, kadi igəri təkī ingəi kajı̄ kí biti kí nō ti.

Kəl ta kí Luwə mbata lə njé ra majal je

14 Kin ə re jí dəjı̄ Luwə nę̄ kí go ndigi ti lie ə, a oo də nduje, ningə lo kin ti, j-a jí t̄j meje katı̄.

15 Təkī jí gər kadi oo də nduje, jí t̄j meje katı̄ kadi j-a j-ingə nę̄ kí jí dəje tə.

16 Kin ə dəw madi oo ngokone me majal ti kī asi kadi tē̄̄ koy ə, maji kadi əl ta kī Luwə a Luwə a aje. E dije kī majal je ləde a tē̄̄ koy al ə ta kin səbi dəde. Ta kare, majal madi e noq a tē̄̄ kī koy, ningə e ko majal kī be kin 6a m-dəjī səsi kadi əli ta kī Luwə də ti al.

17 Nē̄̄ ra kī go ti al pəti e majal, nə majal pəti 6a tē̄̄ koy al.

18 Ji gər kadi dije kī əi ngan lə Luwə, a nayi-naa kī lo ra majal ti al, tadə NGon lə Luwə ngəm dəde, nje majal asi ra səde nē̄̄ madi al.

19 Ji gər kadi je dije lə Luwə, nə dənangi ba pəti e gin təgi ti lə nje majal.

20 Ji gər bəy tə kadi NGon lə Luwə re, adi-je nē̄̄ gər kī kadi ji gər-n Luwə kī rəjeti. Ningə je, j-ində rəje naa ti kī Luwə kī rəjeti kī takul NGone Jəju Kırısı. E ə e Luwə kī rəjeti, e ə e kajı kī biti kī noq ti.

21 NGam je, əgi rəsi kun go kagi yo je.

KELƏ-MHNDI KI SIGI

New Testament in Bedjond (CD:bjv:Bedjond)

copyright © 2011 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Bedjond

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Bedjond

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022
a4f34a03-c89e-55e0-bc3f-22f7829df823